

ЗАКОН за потребителския кредит

Обн., ДВ, бр. 18 от 5.03.2010 г., в сила от 12.05.2010 г., изм. и доп., бр. 58 от 30.07.2010 г., в сила от 31.08.2010 г., бр. 91 от 20.11.2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 30 от 26.03.2013 г., в сила от 26.03.2013 г., изм. и доп., бр. 35 от 22.04.2014 г., в сила от 23.07.2014 г., бр. 61 от 25.07.2014 г., в сила от 25.07.2014 г., изм., бр. 14 от 20.02.2015 г., бр. 57 от 28.07.2015 г., изм. и доп., бр. 59 от 29.07.2016 г., изм., бр. 20 от 6.03.2018 г., в сила от 1.07.2018 г., доп., бр. 51 от 19.06.2018 г., в сила от 1.07.2018 г., изм., бр. 17 от 26.02.2019 г., изм. и доп., бр. 104 от 8.12.2020 г., в сила от 1.01.2021 г., изм., бр. 41 от 10.05.2024 г., в сила от 10.05.2024 г., бр. 70 от 20.08.2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. Този закон урежда:

1. изискванията към договора за потребителски кредит, включително когато е сключен чрез посредник, както и към рекламата на този вид договор;
2. изискванията към преддоговорната информация и начина на изчисляване на годишния процент на разходите при договор по т. 1;
3. правото на потребителите на отказ от сключения договор за потребителски кредит, както и на предсрочно погасяване на задълженията;
4. правото на достъп до извънсъдебни процедури за разрешаване на спорове във връзка с договор за потребителски кредит.

Чл. 2. Целта на закона е да осигури защита на потребителите чрез създаване на равноправни условия за получаване на потребителски кредит, както и чрез насърчаване на отговорно поведение от страна на кредиторите при предоставяне на потребителски кредит.

Чл. 3. (1) Разпоредбите на закона се прилагат и в случаите, когато между потребителя и кредитора са сключени няколко договора за кредит, чийто общ размер надвишава максималния размер, посочен в чл. 4, ал. 1, т. 1, или чието сключване е с цел или резултат заобикаляне изискванията на закона.

(2) Разпоредбите на закона се прилагат и за договори за кредит под формата на овърдрафт, когато кредитът трябва да бъде погасен в срок, по-дълъг от три месеца.

(3) Разпоредбите на закона се прилагат и за договорите за наем или лизинг, при които се предвижда възможност за закупуване на стоката - предмет на договора.

(4) (Нова – ДВ, бр. 59 от 2016 г., изм., бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) Разпоредбите на закона се прилагат за договори за потребителски кредити, които не са обезпечени с ипотека или друго сравнимо обезпечение върху недвижим имот и които се предоставят за ремонт на недвижим имот, с общ размер на кредита, по-голям от 75 000 евро или равностойността им в друга валута по курса на Българската народна банка към датата на сключване на договора.

Чл. 4. (1) Разпоредбите на закона не се прилагат за:

1. (изм. – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) договори за кредит с общ размер по-голям от 75 000 евро или равностойността им в друга валута по курса на Българската народна банка към датата на сключване на договора;
2. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 31.08.2010 г., бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., бр. 59 от 2016 г.) договори за кредит или договори за посредничество за предоставяне на кредит, които са обезпечени с ипотека или друго сравнимо обезпечение върху недвижим имот;
3. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 31.08.2010 г., бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., бр. 59 от 2016 г.) договори за кредит и/или договори за посредничество за предоставяне на кредит с цел придобиване или запазване правото на собственост върху земя или друг недвижим имот, включително сграда, която е построена или предстои да бъде построена;
4. договори за наем или лизинг, при които не се предвижда задължение за закупуване на стоката - предмет на договора, нито в договора, нито в друго споразумение между страните; смята се, че задължение за закупуване на стоката - предмет на договора, съществува, ако в договора е предвидена възможност кредиторът едностранно да вземе решение да прехвърли собствеността;
5. договори за кредит, по които не се начисляват лихва или други разходи за потребителя;
6. договори за кредит със срок за погасяване на задължението до три месеца и при които се дължат незначителни разходи;
7. договори за кредит, предоставяни от работодателя на работници и служители, които договори са извън предмета на неговата основна дейност, по които не се начислява лихва или годишният процент на разходите е по-нисък от преобладаващия на пазара и които не се предлагат на потребителите на общо основание;
8. договори за кредит, сключени с инвестиционен посредник по смисъла на Закона за пазарите на финансови инструменти или с кредитна институция по смисъла на Закона за кредитните институции, с цел да се позволи на инвеститор да осъществи сделка с един или повече финансови инструменти по смисъла на Закона за пазарите на финансови инструменти, когато инвестиционният посредник или кредитната институция, предоставящи кредит, участват в такава сделка;
9. договори за кредит, които са постигнати в резултат на уреждане на спора в съда или в резултат на спогодба, постигната пред друг орган, установен със закон;
10. договори за кредит, които се отнасят до разсрочено плащане на съществуващ дълг, за което потребителят не дължи разходи;
11. договори за кредит, при сключването на които потребителят се задължава да предостави като обезпечение вещ за съхранение при кредитора и при които отговорността на потребителя е строго ограничена до предоставената вещ;
12. договори за кредит, предоставени на ограничен кръг лица по силата на законови разпоредби в обществена полза, които са с лихва, по-ниска от преобладаващата на пазара, които са без лихва, с лихва не по-висока от прилаганата на пазара, или при други условия, които са по-благоприятни за потребителя от прилаганите на пазара;
13. договори за кредит, предоставяни от взаимоспомагателни каси и кооперации на техните членове, без лихва или при лихва, по-ниска от преобладаващата на пазара;
14. (изм. – ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г., отм., бр. 104 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.);
15. (нова – ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.) договори за кредит под формата на овърдрафт с едномесечен срок за погасяване на задължението освен в случаите по чл. 8, ал. 7.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., бр. 104 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.) Разпоредбите на закона, с изключение на разпоредбите на ал. 1, т. 15 и на чл. 1, 2, 3, 7, 8, чл. 9, ал. 1, чл. 10, чл. 11, ал. 4, чл. 12, чл. 15 - 24, чл. 25, ал. 1, т. 1 - 3, ал. 2, 3, 5 и 6, чл. 26 - 28, чл. 36 - 48, 50, 52 - 55 и § 1, т. 1 - 11 от допълнителните разпоредби, не се прилагат за договори за кредит под формата на овъдрафт, когато кредитът трябва да бъде погасен при поискване или в срок до три месеца.

(3) Разпоредбите на закона, с изключение на разпоредбите на чл. 1, 2, чл. 3, ал. 2, чл. 9, 13, 20 - 24, 37 - 44, 46, 52 - 55 и § 1, т. 1 - 11 от допълнителните разпоредби, не се прилагат за договори за откриване на сметка по кредита, при които съществува възможност за потребителя да превиши наличността на сметката или на договорения размер на овъдрафт.

Глава втора

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПРЕДДОГОВОРНА ИНФОРМАЦИЯ

Раздел I

Общи изисквания

Чл. 5. (1) Преди потребителят да е обвързан от предложение или от договор за предоставяне на потребителски кредит, кредиторът или кредитният посредник предоставя своевременно на потребителя съобразно изразените от него предпочитания и въз основа на предлаганите от кредитора условия на договора необходимата информация за сравняване на различните предложения и за вземане на информирано решение за сключване на договор за потребителски кредит.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя във формата на стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити съгласно приложение № 2.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 59 от 2016 г.).

(4) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., изм., бр. 59 от 2016 г.)

Информацията по ал. 1, 2, 9 и 13, както и общите условия се предоставят на потребителя безвъзмездно, на хартиен или друг траен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи на информацията и на общите условия се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 59 от 2016 г.) Формулярите, съдържащи преддоговорната информация по ал. 2, трябва да бъдат попълнени изцяло от кредитора.

(6) Кредиторът предоставя преддоговорната информация на български език.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 20 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) При договор за кредит с променлив лихвен процент, при който се използва бенчмарк за лихвен процент, кредиторът или, когато е приложимо, кредитният посредник предоставя на потребителя информация за наименованието на бенчмарка и на неговия администратор и за свързаните с бенчмарка последици за потребителя в отделен документ, който се прилага към стандартния европейски формуляр по ал. 2 за предоставяне на информация за потребителските кредити. Всяка допълнителна информация, която кредиторът или кредитният посредник предоставя на потребителя, се представя в отделен документ, който се прилага към формуляра по ал. 2.

(8) Кредиторът е длъжен да постави на видно място в помещенията за обслужване на клиенти на разположение на интересуващите се лица достъпна информация в писмена форма относно общите условия, тарифите и реда, при които той предоставя потребителски кредити.

(9) При предоставяне на потребителски кредит от разстояние кредиторът предоставя на потребителя стандартния европейски формуляр съгласно приложение № 2.

(10) При използването на телефон като средство за комуникация или на друго средство за гласова комуникация от разстояние кредиторът предоставя на потребителя освен

информацията по чл. 9 от Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние и информация за:

1. общия размер на кредита и условията за усвояването му;
2. срока на договора за кредит;
3. стоката или услугата и нейната цена в брой - когато кредитът е под формата на разсрочено плащане за специфична стока или услуга и при свързани договори;
4. лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и всеки индекс или референтен лихвен процент, свързани с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; когато в зависимост от обстоятелствата се прилагат различни лихвени проценти, тази информация се предоставя за всички приложими лихвени проценти;
5. размера, броя и периодичността на погасителните вноски, дължими от потребителя, и когато е необходимо, последователността, съгласно която вноските ще бъдат разпределени за погасяване на различни неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти, с цел изплащане на кредита;
6. годишния процент на разходите, пояснен чрез представителен пример;
7. общата сума, дължима от потребителя.

(11) При поискване от потребителя кредиторът му предоставя предварително и безвъзмездно екземпляр от проекта на договор за кредит. Ако към момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключване на договор за кредит, той може да откаже да предостави такъв екземпляр.

(12) При договор за кредит, съгласно който плащанията, направени от потребителя, не водят незабавно до съответстващо погасяване на общия размер на кредита, а се използват за формиране на средства при кредитора, в периоди и при условия, предвидени в договора за кредит или в допълнителен договор, в преддоговорната информация се посочва ясно и разбираемо, че за този вид договори за кредит не се предвижда гаранция от трето лице като обезпечение за погасяване на общия размер на кредита, усвоен по договора за кредит, освен когато такава гаранция е предоставена.

(13) Когато договорът за предоставяне на потребителски кредит е сключен по инициатива на потребителя чрез използването на средство за комуникация от разстояние по смисъла на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние, което не позволява предоставяне на преддоговорната информация на хартиен или на друг траен носител, както и в случаите по ал. 10, кредиторът, съответно кредитният посредник, предоставя преддоговорната информация посредством формуляра по ал. 2 незабавно след сключването на договора за потребителски кредит.

(14) (Нова – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) Кредиторът или когато е приложимо, кредитният посредник, има и задълженията по чл. 8, ал. 2 – 5, преди потребителят да бъде обвързан от предложение или от договор за потребителски кредит, който предвижда разсрочено плащане или друг начин за погасяване на задълженията, произтичащи от първоначален договор за потребителски кредит, по който вече е налице неизпълнение, ако с него се постига уреждане на отношенията без съдебна намеса и предложените на потребителя условия не са по-неблагоприятни от тези по първоначалния договор за потребителски кредит.

Чл. 6. Кредиторът, съответно кредитният посредник, предоставя подходящи разяснения на потребителите, позволяващи им да преценят доколко предлаганият договор за кредит съответства на техните потребности и финансово състояние, и разяснява преддоговорната информация по чл. 5, която трябва да бъде предоставена, основните характеристики на предлаганите продукти и въздействието, което могат да окажат върху потребителите, в т.ч. последиците в случай на просрочени плащания от страна на потребителя.

Чл. 7. (1) Разпоредбите на чл. 5, 6 и 8 не се прилагат по отношение на доставчици на стоки или услуги, действащи като кредитни посредници, когато дейността им като кредитни посредници не е основен предмет на тяхната търговска или професионална дейност.

(2) В случаите по ал. 1 кредиторът предоставя на потребителя пълната предоговорна информация.

Раздел II

Предоставяне на предоговорна информация при договори за овърдрафт

Чл. 8. (1) Преди потребителят да бъде обвързан от предложение или от договор за овърдрафт, кредиторът и когато е приложимо, кредитният посредник предоставят своевременно на потребителя въз основа на изразените от него предпочитания и предлаганите от кредитора условия на договора необходимата информация, позволяваща сравняването на различните предложения за сключване на договор за овърдрафт за вземане на информирано решение.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя във формата на стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за договорите за овърдрафт съгласно приложение № 3.

(3) Информацията по ал. 1, 2, 6 и 10 се предоставя на потребителя безвъзмездно, на хартиен или на друг траен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи от информацията се представят с еднакъв по размер, вид и формат шрифт.

(4) Формулярът, съдържащ предоговорната информация по ал. 2, трябва да е изцяло попълнен от кредитора.

(5) Кредиторът предоставя предоговорната информация на български език.

(6) При предоставяне на овърдрафт под формата на финансова услуга от разстояние кредиторът предоставя стандартния европейски формуляр по ал. 2.

(7) При използването на телефон като средство за комуникация или на друго средство за гласова комуникация от разстояние, когато потребителят поиска да получи незабавно овърдрафт, доставчикът предоставя на потребителя освен информацията по чл. 9 от Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние и информация за:

1. общия размер на кредита;

2. лихвения процент по кредита, условията за прилагането му, всеки индекс или референтен лихвен процент, свързан с първоначалния лихвен процент, съответните разходи от сключването на договора за овърдрафт и когато е приложимо, условията, при които разходите могат да бъдат променени;

3. годишния процент на разходите, описани чрез представителни примери, в които се посочват всички допускания, използвани за изчисляването на годишния процент на разходите;

4. възможността да бъде поискано от потребителя по всяко време да погаси кредита изцяло;

5. срока на договора за овърдрафт.

(8) При поискване от потребителя кредиторът му предоставя безвъзмездно освен информацията по ал. 1, 6 и 7 и екземпляр от проекта на договора за овърдрафт, съдържащ информацията по чл. 12.

(9) Разпоредбата на ал. 8 не се прилага в случаите, когато към момента на поискването кредиторът не желае да пристъпи към сключването на договор за овърдрафт.

(10) Когато договорът за овърдрафт е сключен по инициатива на потребителя чрез използването на средство за комуникация от разстояние по смисъла на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние, което не позволява предоставяне на предоговорната информация по ал. 1 и 2, както и в случаите по ал. 7, кредиторът, съответно

кредитният посредник, му предоставя информацията по ал. 1 и 2 незабавно след сключването на договора за овърдрафт.

Глава трета

ДОГОВОР ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ. ФОРМА И СЪДЪРЖАНИЕ

Чл. 9. (1) Договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне.

(2) Страни по договора за потребителски кредит са потребителят и кредиторът.

(3) Потребител е всяко физическо лице, което при сключването на договор за потребителски кредит действа извън рамките на своята професионална или търговска дейност.

(4) Кредитор е всяко физическо или юридическо лице, което предоставя или обещава да предостави потребителски кредит в рамките на своята професионална или търговска дейност.

Чл. 10. (1) (Изм. – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) Договорът за потребителски кредит се сключва в писмена форма, на хартиен или друг траен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договора се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12, в два екземпляра – по един за всяка от страните по договора.

(2) Кредиторът не може да изисква и да събира от потребителя каквото и да е плащане, включително на лихви, такси, комисиони или други разходи, свързани с договора за кредит, които не са предвидени в сключения договор за потребителски кредит.

(3) Алинея 1 се прилага за всички изменения и допълнения към сключения договор, които се подписват от двете страни по договора, с изключение на случаите, когато договорът изрично предвижда възможност за промяна на лихвения процент едностранно от страна на кредитора.

(4) (Нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) Едностранна промяна на общия разход по кредита за потребителя се допуска, когато са налице едновременно следните условия:

1. в договора за кредит изрично е предвидена възможност за увеличаване и за намаляване на общия разход по кредита;

2. обстоятелствата, приложими към промяната на общия разход по кредита, са описани в договора, обективно са обосновани и не зависят от волята на кредитора.

(5) (Нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) Всяка уговорка, която противоречи на условията по ал. 4 или ги заобикаля, е нищожна.

Чл. 10а. (Нов – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) (1) Кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит.

(2) Кредиторът не може да изисква плащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита.

(3) Кредиторът не може да събира повече от веднъж такса и/или комисиона за едно и също действие.

(4) Видът, размерът и действието, за което се събират такси и/или комисиони, трябва да бъдат ясно и точно определени в договора за потребителски кредит.

Чл. 11. (1) Договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа:

1. датата и мястото на сключването му;
2. вида на предоставения кредит;
3. името, единния граждански номер (личен номер или личен номер за чужденец), постоянния и настоящия адрес на потребителя;
4. името/наименованието, правноорганизационната форма, кода по БУЛСТАТ или ЕИК и адреса/седалището на кредитора;
5. данните по т. 3 за физически лица и по т. 4 за еднолични търговци и юридически лица - когато в договорите участва кредитен посредник;
6. срока на договора за кредит;
7. общия размер на кредита и условията за усвояването му;
8. стоката или услугата и нейната цена в брой - когато кредитът е под формата на разсрочено плащане за стока или услуга или при свързани договори за кредит;
9. лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, тази информация се предоставя за всички приложими лихвени проценти;
- 9а. (нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) методиката за изчисляване на референтния лихвен процент съгласно чл. 33а;
10. годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин;
11. условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването;
12. информация за правото на потребителя при погасяване на главницата по срочен договор за кредит да получи при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент от изпълнението на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания; погасителният план посочва дължимите плащания и сроковете и условията за извършването на тези плащания; планът съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата, лихвата, изчислена на базата на лихвения процент, и когато е приложимо, допълнителните разходи; когато лихвеният процент не е фиксиран или когато допълнителните разходи могат да бъдат променени съгласно договора за кредит, в погасителния план се посочва ясно, че информацията, съдържаща се в плана, е валидна само до последваща промяна на лихвения процент или на допълнителните разходи съгласно договора за кредит;
13. извлечение, показващо периодите и условията за плащане на свързаните повтарящи се или еднократни разходи и лихвата, когато те трябва да се заплатят, без погасяване на главницата;
14. всички разходи за откриване и обслужване на една или повече банкови сметки, предназначени за обслужване (усвояване и погасяване) на кредита, освен ако откриването на банкова сметка не е доброволно, разходите за използване на платежен инструмент, позволяващ едновременно извършване на предоставяне на кредита и неговото погасяване, както и всички други разходи, произтичащи от договора за кредит, и условията, при които те могат да бъдат променяни;

15. лихвения процент, който се прилага при просрочени плащания, изчислен към момента на сключване на договора за кредит, начините за неговото променяне, както и стойността на всички разходи, които се дължат при неизпълнение на договора;
  16. предупреждение за последиците за потребителя при просрочие на вноските;
  17. наличието на нотариални и други такси, които са свързани с договора за кредит, ако има такива;
  18. обезпеченията, които потребителят е длъжен да предостави, ако има такива;
  19. изискуемите застраховки, ако има такива;
  20. наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл. 29, ал. 4 и 6, както и за размера на лихвения процент на ден;
  21. информация за правата на потребителя, произтичащи от чл. 27 и 28, както и условията за упражняване на тези права;
  22. правото на предсрочно погасяване на кредита, реда за неговото осъществяване и когато е необходимо, информация за правото на кредитора на обезщетение в случаите по чл. 32, както и начина за неговото изчисляване;
  23. реда за прекратяване на договора за кредит;
  24. наличието на извънсъдебни способности за решаването на спорове и за обезщетяване на потребителите във връзка с предоставяне на потребителски кредит, както и условията за тяхното използване;
  25. другите клаузи и условия по договора;
  26. адреса на Комисията за защита на потребителите като контролен орган по спазване изискванията на този закон;
  27. подписи на страните.
- (2) (Нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) Общите условия са неразделна част от договора за потребителски кредит и всяка страница се подписва от страните по договора.
- (3) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) Когато се прилага ал. 1, т. 12, кредиторът предоставя на потребителя при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания.
- (4) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) При договори за кредит, съгласно които плащанията, направени от потребителя, не водят незабавно до съответстващо погасяване на общия размер на кредита, а се използват за възстановяване на средствата (капитала) при условия и в срокове, предвидени в договора или в допълнителен договор, се посочва ясно, че този вид договори не предвиждат гаранция за погасяване на общия размер на кредита, усвоен по договора за кредит, с изключение на случаите, когато е предоставена такава.
- (5) (Нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., отм., бр. 59 от 2016 г.).

Чл. 12. (1) Договорът за потребителски кредит, при който кредитът се предоставя под формата на овърдрафт, когато кредитът трябва да бъде погасен при поискване или в срок до три месеца, се изготвя на разбираем език и съдържа:

1. датата и мястото на сключването му;
2. вида на предоставения кредит;
3. името, единния граждански номер (личен номер или личен номер за чужденец), постоянния и настоящия адрес на потребителя;
4. името/наименованието, правноорганизационната форма, кода по БУЛСТАТ или ЕИК, адреса/седалището на кредитора;
5. данните по т. 3 за физически лица и по т. 4 за еднолични търговци и юридически лица - когато в договорите участва кредитен посредник;
6. срока на договора за кредит;

7. общия размер на кредита и условията за усвояването му;
  8. лихвения процент по кредита, условията, приложими по отношение на лихвения процент, и когато е необходимо, индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, информацията по изречение първо се предоставя за всички приложими лихвени проценти;
  9. годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин;
  10. указание, че кредиторът може да изиска по всяко време от потребителя да погаси изцяло кредита;
  11. условията за упражняване правото на отказ на потребителя от сключения договор за кредит;
  12. информация за разходите, възникващи от момента на сключване на договора за кредит, и условията, при които те могат да бъдат променени.
- (2) Потребителят може да прекрати договора за потребителски кредит под формата на овърдрафт, сключен за неопределен период от време, във всеки момент, без да дължи разходи, освен ако в договора е уговорен срок за предизвестие за прекратяване на договора. Срокът на предизвестие не може да бъде по-дълъг от един месец.

Чл. 13. (1) Когато договорът за откриване на сметка предвижда възможност за потребителя да превиши наличността на сметката или на договорения размер на овърдрафт, в договора се посочва и лихвеният процент по кредита, условията за прилагането му, всеки индекс или референтен лихвен процент, свързан с първоначалния лихвен процент, и ако е приложимо, условията, при които тези разходи могат да бъдат променени.

(2) Кредиторът предоставя информацията по ал. 1 на хартиен или на друг траен носител редовно през определен период от време.

(3) В случай на значително превишение на наличността по сметката или на договорения размер на овърдрафта, което продължава повече от месец, кредиторът уведомява незабавно потребителя писмено или на друг траен носител за:

1. превишението;
2. сумата на превишението;
3. лихвения процент;
4. приложимите санкции, такси и за всички разходи и лихви върху просрочените плащания.

Чл. 14. (1) Кредиторът уведомява потребителя на хартиен или на друг траен носител за всяка промяна на лихвения процент преди влизането в сила на промяната, както и за:

1. размера на вноските след влизане в сила на новия лихвен процент;
2. броя или периодичността на вноските, ако се променят.

(2) Потребителят се смята за уведомен, когато уведомлението е било изпратено на последния посочен от него адрес.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 20 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) Когато промяната на лихвения процент произтича от промяна в определен референтен лихвен процент и новият референтен лихвен процент е направен публично достояние чрез използването на подходящи средства и информацията за новия референтен лихвен процент и за неговите компоненти може да се намери в търговските помещения на кредитора, страните по договора за кредит могат да уговорят, че информацията по ал. 1 се предоставя периодично на потребителя.

Чл. 15. (1) При договор за кредит, предоставен под формата на овърдрафт, кредиторът предоставя редовно на потребителя на хартиен или на друг траен носител извлечение от сметката, съдържащо информация за:

1. точния период, за който се отнася извлечението;
  2. размера на усвоените суми и датата на усвояване на всяка сума;
  3. остатъка от предишното извлечение и неговата дата;
  4. новия остатък;
  5. датите и размера на плащанията, извършени от потребителя;
  6. приложения лихвен процент;
  7. всички начислени разходи;
  8. минималната сума за плащане от страна на потребителя, ако е определена такава.
- (2) Кредиторът информира потребителя на хартиен или на друг траен носител за всяко увеличение на лихвения процент или на дължимите от потребителя разходи преди тяхното влизане в сила. Потребителят се смята за уведомен, когато уведомлението е било изпратено на последния посочен от него адрес.
- (3) Когато промяната на лихвения процент произтича от промяна в определен референтен лихвен процент и новият референтен лихвен процент е направен публично достояние чрез използването на подходящи средства и информацията за новия референтен лихвен процент може да се намери в търговските помещения на кредитора, страните по договора могат да уговорят в договора за кредит, че информацията по ал. 1 се предоставя на потребителя в извлечение от сметка.

Глава четвърта

ОЦЕНКА НА КРЕДИТОСПОСОБНОСТТА НА ПОТРЕБИТЕЛЯ

Чл. 16. (1) Преди сключване на договор за кредит кредиторът оценява кредитоспособността на потребителя въз основа на достатъчно информация, в т. ч. информация, получена от потребителя, и ако е необходимо, извършва справка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвана в Република България за оценка на кредитоспособността на потребителите.

(2) При вземане на решение относно предоставянето на потребителски кредити кредиторът може да използва Централния кредитен регистър или друга база данни, използвана в Република България за оценка на кредитоспособността на потребителите, и да вземе предвид информацията, съдържаща се в регистъра, при управление на риска, свързан с предоставянето на кредита.

(3) Когато след сключване на договора за потребителски кредит страните постигнат съгласие да променят общия размер на кредита, кредиторът е длъжен да актуализира наличната финансова информация за потребителя и да оцени неговата кредитоспособност преди всяко увеличение на общия размер на кредита, което превишава с 25 на сто договорения размер на кредита.

Чл. 17. В случаите на трансгранично предоставяне на кредит кредиторите от други държави - членки на Европейския съюз, получават достъп до и използват информацията, съдържаща се в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвана в Република България за оценка на кредитоспособността на потребителите, при условията и по реда, при които данните се предоставят и използват от лица, предоставящи потребителски кредит на територията на Република България.

Чл. 18. (1) (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) Когато въз основа на извършена проверка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвана в Република България за оценка на кредитоспособността на потребителите, кредиторът откаже да предостави кредит, той е длъжен да уведоми незабавно и безвъзмездно потребителя за резултата от извършената проверка и за консултираната база данни.

(2) Алинея 1 не се прилага в случаите, когато предоставянето на съответната информация е забранено или противоречи на действащото законодателство, на правото на Европейския съюз или на общественения ред и сигурност.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2019 г.) При обработването на лични данни на потребители и при осъществяването на достъп до тези данни във връзка с предоставянето на информация за оценка на тяхната кредитоспособност се прилагат изискванията за защита на личните данни.

Глава пета

ГОДИШЕН ПРОЦЕНТ НА РАЗХОДИТЕ ПО КРЕДИТА

Чл. 19. (1) Годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

(2) Годишният процент на разходите по кредита се изчислява по формула съгласно приложение № 1, като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания.

(3) При изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват разходите:

1. които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит;

2. различни от покупната цена на стоката или услугата, които потребителят дължи при покупка на стока или предоставяне на услуга, независимо дали плащането се извършва в брой или чрез кредит;

3. за поддържане на сметка във връзка с договора за потребителски кредит, разходите за използване на платежен инструмент, позволяващ извършването на плащания, свързани с усвояването или погасяването на кредита, както и други разходи, свързани с извършването на плащанията, ако откриването на сметката не е задължително и разходите, свързани със сметката, са посочени ясно и отделно в договора за кредит или в друг договор, сключен с потребителя.

(4) (Нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., изм., бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) Годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в евро и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България.

(5) (Нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) Клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, се считат за нищожни.

(6) (Нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) При плащания по договори, съдържащи клаузи, които са обявени за нищожни по ал. 5, надвзетите средства над прага по ал. 4 се удържат при последващи плащания по кредита.

(7) (Нова – ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г., отм., бр. 104 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.).

Глава шеста

НЕДЕЙСТВИТЕЛНОСТ НА ДОГОВОРА ЗА

ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ. НЕРАВНОПРАВНИ КЛАУЗИ

Чл. 20. (1) Правата, предоставени на потребителите по този закон, не могат да се ограничават. Всяка уговорка, с която предварително се изключват или ограничават правата на потребителите, е недействителна.

(2) Отказът от права, предоставени на потребителите по този закон, е недействителен.

(3) Когато договорът за потребителски кредит е непосредствено свързан с територията на Република България или с територията на друга държава - членка на Европейския съюз, или с територията на повече държави - членки на Европейския съюз, потребителят не може да бъде лишен от защитата, предоставена му по този закон, или от защитата, предоставена му от законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз.

Чл. 21. (1) Всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна.

(2) Всяка клауза в договор за потребителски кредит с фиксиран лихвен процент, която определя обезщетение за кредитора, по-голямо от посоченото в чл. 32, ал. 4, е нищожна.

Чл. 22. (Доп. – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) Когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9, договорът за потребителски кредит е недействителен.

Чл. 23. Когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

Чл. 24. За договора за потребителски кредит се прилагат и чл. 143 - 148 от Закона за защита на потребителите.

Глава седма РЕКЛАМА НА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ

Чл. 25. (1) Всяка реклама на потребителски кредит, която посочва лихвен процент или друго число, свързано с разходите по кредита, трябва задължително да съдържа информация за:

1. лихвения процент, фиксиран и/или променлив, приложим към кредита, заедно с подробна информация за всички разходи, включени в общите разходи по кредита за потребителя;
2. общия размер на кредита;
3. годишния процент на разходите с изключение на кредитите за овърдрафт;
4. срока на кредита;
5. цената на стоката или услугата, когато тя се заплаща в брой, както и размера на авансовото плащане, когато кредитът се отпуска под формата на разсрочено плащане на стока или услуга;
6. общата сума, дължима от потребителя, и размера на вноските.

(2) Информацията по ал. 1 трябва да е ясна, разбираема, лесна за виждане и да е придружена от представителен пример.

(3) Във всяка писмена реклама, независимо от използваното средство за реклама, информацията за лихвения процент, за годишния процент на разходите, за общия размер на кредита, дължим от потребителя, и за това, дали кредитът е с фиксиран или с променлив лихвен процент, се представя задължително с еднакъв по размер, вид и формат шрифт.

(4) Когато рекламата за потребителски кредит не посочва лихвения процент или друго число, свързано с разходите по кредита, изискванията на ал. 1 не се прилагат.

(5) Когато кредиторът поставя като условие за предоставяне на кредита сключването на договор за предоставяне на допълнителна услуга, например застраховка, стойността на която не може да бъде определена предварително, или когато сключването на такъв договор произтича от прилагането на клаузи и търговски условия, рекламата посочва по ясен и разбираем начин, който е лесен за отличаване, необходимостта от сключването на договор за предоставяне на тази допълнителна услуга и годишния размер на разходите по кредита.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2015 г.) За рекламата по ал. 1 се прилагат и чл. 68б - 68м от Закона за защита на потребителите.

Глава осма

ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ВЗЕМАНИЯ ПО ДОГОВОР ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ

Чл. 26. (1) Кредиторът може да прехвърли вземането си по договор за потребителски кредит на трето лице само ако договорът за потребителски кредит предвижда такава възможност.

(2) Когато кредиторът прехвърли вземанията си по договора за потребителски кредит на трето лице, потребителят има право да направи спрямо това трето лице всички възражения, които има към първоначалния кредитор, включително възраженията за прихващане.

(3) Недействителна е всяка клауза от договора за потребителски кредит, която изключва или ограничава правото на потребителя по ал. 2.

(4) Кредиторът информира потребителя за прехвърляне на вземането по ал. 1, освен когато първоначалният кредитор по споразумение с новия кредитор продължава да администрира кредита по отношение на потребителя.

Глава девета

СВЪРЗАНИ ДОГОВОРИ ЗА КРЕДИТ

Чл. 27. (1) Договорът за продажба на стоки или за предоставяне на услуги, финансиран от потребителски кредит, посочва задължително, че цената на стоката или услугата ще е заплатена изцяло или частично с кредит, предоставен от кредитора.

(2) При предоставяне на кредит за придобиване на стоки или услуги задълженията на потребителя възникват от момента на доставяне на стоката или предоставяне на услугата.

При продажбата на стоки или предоставянето на услуги с продължително изпълнение задължението на потребителя възниква от първата доставка на стоката или предоставяне на услугата и се прекратява при преустановяване на доставката.

(3) Продавачът на стоката или доставчикът на услугата е длъжен да пази копие от договора за кредит, предоставен на потребителя, и да го представи при поискване на контролните органи по този закон.

(4) Продавачът на стоката или доставчикът на услугата не е длъжен да достави стоката или да предостави услугата на потребителя, преди да е уведомен от кредитора за предоставянето на кредита и преди изтичането на 14-дневния срок, в който потребителят може да се откаже от договора за кредит. Всяко доставяне на стоки или предоставяне на услуги преди изтичането на срока, през който потребителят може да се откаже от договора за кредит, е за сметка на продавача на стоката или на доставчика на услугата.

(5) Договорът за продажба на стоки или за предоставяне на услуги, финансиран от потребителски кредит, се прекратява в случаите, когато:

1. в срок 7 работни дни, считано от сключването на договора за кредит, кредиторът не уведоми продавача на стоката или доставчика на услугата за отпускането на кредита;

2. потребителят упражни правото си на отказ от договора за кредит.

(6) Договорът за продажба на стоки или за предоставяне на услуги не се прекратява, когато потребителят заплати единичната продажна цена на стоката или услугата преди изтичането на срока по ал. 5, т. 1.

(7) При прекратяване на договора за продажба на стока или за предоставяне на услуга съгласно ал. 5 продавачът на стоката или доставчикът на услугата е длъжен да възстанови на потребителя заплатените от него авансови суми.

Чл. 28. (1) Когато при предоставяне на кредит за придобиване на стоки или услуги потребителят не получи удовлетворение на правата си от продавача или доставчика, той има право да предяви претенциите си срещу кредитора по свързания договор за кредит.

(2) В случаите по ал. 1 потребителят има право да иска от кредитора обезщетение за разликата между договореното и реално доставеното, когато са налице едновременно следните условия:

1. потребителят е получил кредит за придобиване на стоки или услуги от лице, различно от продавача или доставчика;

2. между кредитора и продавача на стоката или доставчика на услугата е сключено предварително споразумение, според което кредити за придобиване на предлаганите от продавача или доставчика стоки и услуги ще бъдат предоставяни единствено от този кредитор;

3. потребителят е получил кредит в рамките на споразумението по т. 2;

4. стоките или услугите, за придобиването на които е получен кредитът, не са доставени на потребителя, доставени са частично или не съответстват на договора за продажба или за доставка, и

5. потребителят е предявил правото си на обезщетение към доставчика, но не е бил удовлетворен.

(3) Когато потребителят упражни правото си на отказ от сключения договор за доставка на стоки или предоставяне на услуги, той не е обвързан от клаузите на свързания с него договор за потребителски кредит.

Глава десета

ПРАВО НА ОТКАЗ ОТ ДОГОВОРА ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ

Чл. 29. (1) Потребителят има право, без да дължи обезщетение или неустойка и без да посочва причина, да се откаже от сключения договор за потребителски кредит в срок 14 дни, считано от:

1. датата на сключване на договора за кредит, или

2. датата, на която потребителят получи условията на договора и информацията по чл. 11 и 12 - в случаите, когато тази дата е след датата по т. 1.

(2) Правото на отказ от сключения договор за потребителски кредит се смята за упражнено при условие, че потребителят изпрати уведомление до кредитора преди изтичане на крайния срок по ал. 1.

(3) Уведомлението по ал. 2 трябва да бъде направено на хартиен или друг траен носител, до който кредиторът има достъп, по начин, който може да бъде доказан съгласно действащото законодателство.

(4) Когато потребителят упражни правото си на отказ от договора за кредит, той връща на кредитора главницата и заплаща лихвата, начислена за периода от датата на усвояване на средства по кредита до датата на връщане на главницата, без неоправдано забавяне и не по-късно от 30 календарни дни, считано от изпращането на уведомлението до кредитора за упражняване правото на отказ. Лихвата се изчислява на базата на уговорения в договора лихвен процент.

(5) Отказът на потребителя от сключения договор за кредит влиза в сила и договорът се прекратява, ако уведомлението е направено в срока и по реда на ал. 2 и 3 и е изпълнено условието по ал. 4.

(6) При упражняване правото на отказ от сключения договор за кредит кредиторът няма право да изисква и събира от потребителя обезщетение, с изключение на обезщетението за направените от него разходи към публични административни органи, които не подлежат на възстановяване.

(7) При упражняване на правото си на отказ от договора за кредит потребителят не е обвързан от допълнителните услуги, свързани с договора за кредит, които се предоставят от кредитора или от трето лице въз основа на споразумение между третото лице и кредитора.

Чл. 29а. (Нов – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., изм., бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) Член 29 не се прилага за договорите за кредит с общ размер, по-малък от 200 евро.

Чл. 30. Разпоредбите на чл. 12 и 13 от Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние за право на отказ от договора от разстояние не се прилагат по отношение на договора за потребителски кредит, сключен от разстояние, когато потребителят има право да се откаже от договора съгласно чл. 29.

Чл. 31. (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) Разпоредбите на чл. 50 от Закона за защита на потребителите относно правото на отказ от договора, сключен извън търговския обект, не се прилагат по отношение на договор за потребителски кредит, сключен извън търговския обект, когато потребителят има право да се откаже от договора съгласно чл. 29.

Глава единадесета

ПРЕДСРОЧНО ПОГАСЯВАНЕ НА КРЕДИТА

Чл. 32. (1) Потребителят има право по всяко време да погаси изцяло или частично задълженията си по договора за кредит. В тези случаи той има право на намаляване на общите разходи по кредита, като това намаляване се отнася до лихвата и разходите за оставащата част от срока на договора.

(2) Кредиторът не може да откаже да приеме предсрочното изпълнение по договора за кредит.

(3) Кредиторът няма право на обезщетение или неустойка, когато при предсрочно погасяване на кредита от потребителя:

1. погасяването на кредита се извършва в период, през който лихвеният процент по договора за кредит не е фиксиран;

2. погасяването е извършено въз основа на плащане по застрахователен договор, чиято цел е била да гарантира връщането на кредита, или

3. договорът за кредит е под формата на овърдрафт.

(4) При предсрочно погасяване на кредита от страна на потребителя извън случаите по ал. 3 кредиторът има право на справедливо и обективно обосновано обезщетение за евентуалните разходи, пряко свързани с предсрочното погасяване на кредита, когато то се извършва през период, в който лихвеният процент е фиксиран. Обезщетението на кредитора не може да бъде по-голямо от 1 на сто от предсрочно погасената сума по кредита, когато оставащият период на договора за кредит е по-голям от една година. Когато оставащият период на договора за кредит е по-малък от една година, обезщетението на кредитора не може да е по-голямо от 0,5 на сто от сумата на предсрочно погасения кредит.

(5) (Доп. – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) Кредиторът може по изключение да търси и по-голямо обезщетение, ако докаже, че е претърпял загуба от предсрочното погасяване на кредита, превишаваща сумата по ал. 4, съответно по ал. 8.

(6) Когато търсеното обезщетение от кредитора по ал. 5 надвишава действително претърпяната загуба, потребителят може да претендира за съответно намаляване. В този случай загубата се определя като разлика между първоначално договорената лихва и лихвения процент, при който кредиторът може да предложи на пазара отново като кредит предсрочно погасената сума, като се отчита въздействието на предсрочното погасяване върху административните разходи по кредита.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) В случаите по ал. 4, 5 и 8 обезщетението на кредитора при предсрочно погасяване на кредита не може да надвишава размера на лихвата, която потребителят би платил за периода, обхващащ предсрочното погасяване на кредита и договорената дата за прекратяване на договора за кредит.

(8) (Нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., отм., бр. 59 от 2016 г.).

Глава дванадесета

ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КРЕДИТОРА

Чл. 33. (1) При забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата.

(2) Когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва.

(3) Кредиторът не може да откаже да приеме частично плащане по потребителски кредит.

Чл. 33а. (Нов - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 31.08.2010 г., изм., бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) (1) Кредиторът прилага референтен лихвен процент по определена от него методика.

(2) Методиката по ал. 1 съдържа ясна и разписана изчислителна процедура (формула), в която се посочват видът, количествените изражения и относителната тежест на отделните компоненти (пазарни индекси и/или индикатори).

(3) Методиката по ал. 1 се описва в договора за потребителски кредит и не може да бъде променяна едностранно от кредитора след сключването му.

(4) Кредиторът публикува на интернет страницата си методиката и размера на референтния лихвен процент по ал. 1.

(5) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) Когато бенчмарк за лихвен процент, ползван от кредитор за референтен лихвен процент по договори за кредит, се промени съществено или вече не се изготвя, кредиторът прилага план за действие, изготвен съгласно чл. 28, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ, L 171/1 от 29 юни 2016 г.).

(6) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) Кредиторът уведомява потребителя по реда на чл. 14 за промените в договора за кредит, произтичащи от прилагането на плана по ал. 5. Към момента на прилагането на плана по ал. 5 новият лихвен процент по договора за кредит не може да е по-висок от размера на лихвения процент по договора преди този момент.

Чл. 34. (1) Кредиторът не може да задължава потребителя да гарантира потребителския кредит чрез издаване на запис на заповед или менителница.

- (2) Когато задълженията на потребителя по договора за потребителски кредит са гарантирани чрез издаването на запис на заповед или менителница, след всяко плащане кредиторът ги привежда незабавно в съответствие с остатъка по задължението.
- (3) При погасяване на задължението на потребителя кредиторът е длъжен незабавно да върне издадения запис на заповед или менителница.
- (4) Кредиторът отговаря за всички вреди, причинени на потребителя при неизпълнение на задълженията по ал. 1, 2 и 3.
- (5) Кредиторът няма право да променя служебно валутата, в която е уговорен първоначално кредитът, съответно остатъкът от кредита.

Глава тринадесета

ДОГОВОРИ ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ С НЕОПРЕДЕЛЕН СРОК

- Чл. 35. (1) Потребителят има право по всяко време да прекрати договора за потребителски кредит, сключен за неопределен период от време, без да дължи обезщетение или неустойка, освен когато страните са договорили срок на предизвестие за прекратяване на договора. Този срок не може да бъде по-дълъг от един месец.
- (2) Ако е предвидено в договора, кредиторът може да прекрати договора за кредит с неопределен срок по общия ред, като изпрати на потребителя изготвено на хартиен или на друг траен носител предизвестие най-малко два месеца преди това.
- (3) Когато е предвидено в договора за кредит и при наличието на обективни причини, кредиторът може да прекрати усвояването на суми по договора за кредит от потребителя, сключен за неопределен период от време.
- (4) В случаите по ал. 3 кредиторът е длъжен да информира предварително потребителя на хартиен или на друг траен носител, като посочи причините за прекратяване усвояването на суми по договора за кредит, а когато това не е възможно - незабавно след това, овен ако предоставянето на тази информация е забранено или противоречи на действащото законодателство, на правото на Европейския съюз или на обществения ред и сигурност.

Глава четирнадесета

ПОСРЕДНИЧЕСТВО ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТ

- Чл. 36. (1) Разпоредбите на закона се прилагат и за договора за посредничество за предоставяне на потребителски кредит.
- (2) Договорът за посредничество за предоставяне на потребителски кредит е договор, въз основа на който физическо или юридическо лице, което действа в рамките на своята професионална или търговска дейност, предлага или се задължава да уреди сключването на договор за потребителски кредит или да посочи възможност за сключването му.
- (3) Договорът по ал. 1 се сключва в писмена форма.
- (4) Всяка реклама и всеки документ, предназначени за потребителя, изготвени и/или разпространявани от или за сметка на кредитния посредник, трябва да посочат ясно обхвата на неговите правомощия, по-специално дали работи само с един кредитор, с повече кредитори или извършва дейност като независим брокер.
- (5) Преди сключването на договор за потребителски кредит кредитният посредник и потребителят уговарят писмено или на друг траен носител размера на евентуалните разходи, свързани с услугите, предоставени от кредитния посредник, в т.ч. и неговото възнаграждение, дължими от потребителя.

(б) Кредитният посредник уведомява кредитора за дължимите от потребителя разходи, свързани с предоставените от него услуги, в т.ч. дължимото от потребителя възнаграждение, за изчисляване на годишния процент на разходите.

Глава петнадесета

СПОСОБИ ЗА РЕШАВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИ СПОРОВЕ

Раздел I

Жалби на потребители. Колективни искиове за защита на потребителите

Чл. 37. (1) Потребителите имат право да подават жалби, свързани с договори за потребителски кредит или с договори за посредничество за предоставяне на потребителски кредит, до Комисията за защита на потребителите.

(2) Комисията за защита на потребителите и сдруженията на потребителите разясняват правата и задълженията на потребителите във връзка с договорите за потребителски кредит, предоставят им съвети и информация за правата им при ползването на потребителски кредит и съдействат за разрешаване на потребителски спорове и жалби.

Чл. 38. Комисията за защита на потребителите и сдруженията на потребителите могат да предявяват искиове за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики по този закон, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите, и искиове за обезщетение при условията и по реда на чл. 186 - 190а от Закона за защита на потребителите.

Чл. 39. (1) Лицата, предоставящи потребителски кредит по смисъла на този закон, са длъжни в рамките на вътрешните правила за осъществяване на тяхната дейност да предвидят процедура за подаване на възражения, решаване на спорове и определяне на обезщетения във връзка с жалби на потребители, свързани с предоставянето на потребителски кредити, и да предоставят информация на потребителите за това.

(2) Кредиторът е длъжен да се произнесе и да уведоми писмено потребителя за решението си по всяко постъпило възражение във връзка с потребителски кредит в срок 30 дни от получаването му.

(3) Подаването на възражение или жалба от потребителите във връзка с договора за потребителски кредит не е задължителна предпоставка за образуване на помирително производство по чл. 40, ал. 1.

Раздел II

Извънсъдебно разрешаване на спорове

Чл. 40. (1) (Изм. – ДВ, бр. 57 от 2015 г., бр. 59 от 2016 г.) Потребителите имат право да сезират секторна помирителна комисия, разглеждаща спорове в областта на финансовите услуги, създадена по реда на глава девета, раздел III от Закона за защита на потребителите, когато са нарушени техните права и законни интереси.

(2) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 59 от 2016 г.) Когато кредиторът не се произнесе в предвидения в чл. 39, ал. 2 срок и когато решението на кредитора не удовлетворява потребителя, спорът може да бъде отнесен за разглеждане до орган за алтернативно решаване на спорове по ал. 1. Кредиторът, съответно кредитният посредник информира потребителя за наличието на такава възможност.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 59 от 2016 г.) При разглеждане на трансгранични спорове по предоставяне на потребителски кредити секторната помирителна комисия, разглеждаща спорове в областта на финансовите услуги, си сътрудничи със съответните компетентни органи за алтернативно решаване на спорове на държавите – членки на Европейския съюз, като обменя информация и становища с тях.

Глава шестнадесета

КОНТРОЛ

Чл. 41. (1) (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 41 от 2024 г., в сила от 10.05.2024 г.) Контролът по този закон се осъществява от Комисията за защита на потребителите към министъра на икономиката и индустрията.

(2) За осъществяване на контрола по изпълнение на закона председателят на Комисията за защита на потребителите оправомощава със заповед длъжностни лица от администрацията ѝ.

(3) При изпълнение на служебните си задължения длъжностните лица по ал. 2 имат право:

1. на достъп до всички документи, свързани пряко или косвено с нарушение на този закон;
2. да разпоредят на всяко длъжностно лице да предостави сведения за нарушения на този закон, които са му известни;
3. да извършват проверки на място;
4. да привличат експерти;
5. да съставят актове за установяване на нарушения.

(4) При изпълнение на служебните си задължения длъжностните лица по ал. 2 са длъжни да опазват служебната, банковата, професионалната или търговската тайна и да не разгласяват данни от проверките преди тяхното приключване, както и да не използват информацията, получена в хода на проверката, извън целта и предназначението на проверката.

(5) Председателят на Комисията за защита на потребителите има право да:

1. разпореди писмено на нарушителя да преустанови нарушението на този закон;
2. изиска от нарушителя да декларира, че ще преустанови нарушението;
3. разпореди прекратяване или забрана на всяко нарушение на закона и ако е необходимо, да направи разпореждането обществено достояние.

Чл. 42. Кредиторите - обект на проверка за спазване изискванията на този закон, са длъжни да осигуряват на длъжностните лица по чл. 41, ал. 2:

1. достъп до служебни помещения;
2. необходимите документи, информация и съдействие, изисквани за целите на проверката по чл. 41, ал. 3, както и да се въздържат от действия, които биха могли да попречат на провеждането ѝ.

Чл. 43. (1) Когато Комисията за защита на потребителите установи, че рекламата на кредит е в нарушение на чл. 25, ал. 1, 2 или 3, председателят на комисията издава заповед, с която спира разпространението на рекламата.

(2) Председателят на Комисията за защита на потребителите може да задължи рекламодателя да докаже верността на съдържащите се в рекламата твърдения, както и да разпореди представянето на доказателствата да се извърши в определен от него срок.

Чл. 44. (1) В заповедта на председателя на Комисията за защита на потребителите задължително се посочват основаниято и мотивите за спиране на разпространението на рекламата.

(2) Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Обжалването на заповедта не спира изпълнението ѝ, освен ако съдът разпореди друго.

Глава седемнадесета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 45. (1) (Изм. – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., бр. 59 от 2016 г.) За нарушение на чл. 5, 6, чл. 7, ал. 2, чл. 10, чл. 10а, чл. 11, чл. 18, ал. 1 и 2, чл. 19, ал. 2, чл. 25, ал. 1 - 5, чл. 26, ал. 1, чл. 29, ал. 1, чл. 34, ал. 1, 3 и 5, чл. 36, ал. 3, 4 и 5 и чл. 41, ал. 4 на виновните лица се налага глоба в размер от 700 до 2000 лв. - за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 3000 до 8000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер от 1500 до 4000 лв., а имуществената санкция - от 5000 до 15 000 лв.

Чл. 46. (1) За нарушение на чл. 8, 12, 13, чл. 14, ал. 1 и чл. 15, ал. 1 и 2 на виновните лица се налага глоба в размер от 700 до 2000 лв. - за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 3000 до 8000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер от 1500 до 4000 лв., а имуществената санкция - от 5000 до 15 000 лв.

Чл. 47. (1) За нарушение на чл. 16, ал. 1 и 3 на виновните лица се налага глоба от 700 до 2000 лв. - за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 3000 до 8000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер от 1500 до 4000 лв., а имуществената санкция - от 5000 до 15 000 лв.

Чл. 48. За нарушение на чл. 27, ал. 6 и 7 на виновните лица се налага глоба в размер от 1500 до 4000 лв. - за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 3000 до 5000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

Чл. 49. (1) Който в нарушение на чл. 29, ал. 6 изиска, събере или допусне да бъде събрано обезщетение или неустойка за отказ на потребителя от сключения договор, се наказва с глоба в размер от 700 до 2000 лв. - за физическите лица, и с имуществена санкция в размер от 3000 до 8000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е в размер от 1500 до 4000 лв., а имуществената санкция - от 5000 до 15 000 лв.

Чл. 50. (1) За нарушение на чл. 32, ал. 2, 3 и 4 на виновните лица се налага глоба от 2000 до 5000 лв. - за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 4000 до 10 000 лв., а имуществената санкция - от 8000 до 15 000 лв.

Чл. 50а. (Нов - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 31.08.2010 г.) За нарушение на чл. 33а на виновните лица се налага глоба в размер от 700 до 2000 лв. - за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 3000 до 8000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

Чл. 51. За нарушение на чл. 36, ал. 6 на виновните лица се налага глоба от 2000 до 5000 лв. - за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

Чл. 52. За нарушение на чл. 39, ал. 1 и 2 на виновните лица се налага глоба от 1000 до 2000 лв. - за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 1500 до 3000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

Чл. 53. (1) За неизпълнение на разпореждане по чл. 41, ал. 3, т. 2 и по ал. 5 на виновните лица се налага глоба в размер от 1000 до 2000 лв. - за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 1500 до 3000 лв. - за едноличните търговци и юридически лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата и имуществената санкция са в двоен размер.

Чл. 54. (1) За неизпълнение на задължението по чл. 42 на виновните лица се налага глоба в размер от 2000 до 5000 лв. - за физическите лица, и имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв. - за едноличните търговци и юридическите лица.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 4000 до 10 000 лв., а имуществената санкция - от 8000 до 15 000 лв.

Чл. 55. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от длъжностни лица, оправомощени от председателя на Комисията за защита на потребителите.

(2) Наказателните постановления се издават от председателя на Комисията за защита на потребителите или от оправомощени от него длъжностни лица.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси.

2. "Обща сума, дължима от потребителя" е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя.

3. "Общ размер на кредита" е максималният размер (лимит) или общата сума, предоставяна по договора за кредит.

4. "Лихвен процент по кредита" е лихвеният процент, изразен като фиксиран или като променлив процент, който се прилага на годишна основа към сумата на усвоения кредит.

5. "Фиксиран лихвен процент по кредита" е лихвеният процент, предвиден в клауза на договора за кредит, по силата на която кредиторът и потребителят уговарят един постоянен лихвен процент за целия срок на договора за кредит или уговарят няколко лихвени проценти за отделни периоди от продължителността на договора за кредит, през които се прилага само определеният фиксиран лихвен процент. Когато не всички лихвени проценти по кредита за отделните периоди са определени в договора за кредит, приема се, че лихвеният процент по кредита е фиксиран само за отделните периоди, през които лихвеният процент е определен изключително с помощта на определен фиксиран процент, уговорен при сключването на договора за кредит.

5а. (Нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.) "Променлив лихвен процент по кредита" е лихвеният процент, предвиден в клауза на договора за кредит, по силата на която кредиторът и потребителят уговарят, че приложимият към договора за потребителски кредит лихвен процент се формира на база на променлива компонента (референтен лихвен процент) и фиксирана надбавка. Фиксираната надбавка не може да бъде променяна едностранно за целия срок на договора за кредит.

б. (Изм. – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г., бр. 20 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) "Референтен лихвен процент" е лихвеният процент, използван като основа за изчисляване на приложимия към договора за кредит променлив лихвен процент. Той представлява бенчмарк за лихвен процент съгласно Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на

инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ, L 171/1 от 29 юни 2016 г.), или индекс и/или индикатори, публикувани от Българската народна банка и/или от Националния статистически институт или комбинация от тях.

7. "Овърдрафт" е кредитът, при който кредиторът изрично предоставя на потребителя възможност да ползва средства, превишаващи наличността по разплащателната му сметка.

8. "Договор за откриване на сметка по кредита, при който съществува възможност на потребителя да се предостави право на превишаване на наличността или на договорения размер на овърдрафт" е кредитът, при който кредиторът мълчаливо предоставя на потребителя възможност да ползва парични средства, превишаващи наличността по разплащателната му сметка или договорения размер на овърдрафт.

9. "Кредитен посредник" е физическо или юридическо лице, което не действа като кредитор и което при извършване на своята търговска или професионална дейност срещу заплащане в парична или в друга форма на икономическо възнаграждение, уговорена в договора:

а) представя или предлага договори за кредит на потребителите;

б) съдейства на потребители, като извършва подготвителна работа, за договори за кредит, различни от тези по буква "а", или

в) сключва договори за кредит с потребители от името и за сметка на кредитора.

10. "Траен носител" е всеки носител, даващ възможност на потребителя да съхранява адресирана до него информация по начин, който позволява лесното ѝ използване за период от време, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация.

11. "Свързан договор за кредит" е договорът за потребителски кредит, при който:

а) кредитът се използва изключително за финансиране на договор за доставка на стоки или за предоставяне на услуги, и

б) от търговска гледна точка двата договора представляват едно цяло, което означава, че продавачът на стоката или доставчикът на услугата финансира предоставянето на кредита или в случай че кредитът се финансира от трета страна, кредиторът използва услугите на продавача на стоката или на доставчика на услугата за сключването или за подготовката на договора за кредит, или че договорът за кредит посочва конкретни стоки или услуги, доставката на които ще се финансира чрез потребителския кредит.

12. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същото по вид нарушение.

§ 2. (Доп. - ДВ, бр. 91 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Този закон въвежда разпоредбите на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ, L 133/66 от 22 май 2008 г.), и на Директива 2011/90/ЕС на Комисията от 14 ноември 2011 г. за изменение на част II на Приложение I към Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, в която са предвидени допълнителни допускания за изчисляването на годишния процент на разходите (ОВ, L 296/35 от 15 ноември 2011 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Законът за потребителския кредит (обн., ДВ, бр. 53 от 2006 г.; изм., бр. 105 от 2006 г., бр. 110 от 2008 г. и бр. 82 от 2009 г.) се отменя.

§ 4. Заварените при влизането в сила на закона висящи производства по отменения Закон за потребителския кредит пред Комисията за защита на потребителите се довършват по досегашния ред.

§ 5. Разпоредбите на закона не се прилагат за договори за потребителски кредит, сключени преди датата на влизането му в сила, с изключение на чл. 14, 15, 26 и 35, които се прилагат за безсрочни договори за кредит, сключени преди тази дата.

§ 6. В Закона за защита на потребителите (обн., ДВ, бр. 99 от 2005 г.; изм., бр. 30, 51, 53, 59, 105 и 108 от 2006 г., бр. 31, 41, 59 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 102 от 2008 г. и бр. 23, 42 и 82 от 2009 г.) в чл. 186, ал. 2, т. 9 буква "в" се изменя така:

"в) Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ, L 133 /66 от 22 май 2008 г.);".

§ 7. Устройственият правилник на Комисията за защита на потребителите се привежда в съответствие с изискванията на закона в едномесечен срок от влизането му в сила.

§ 8. (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 41 от 2024 г., в сила от 10.05.2024 г.) Изпълнението на закона се възлага на министъра на икономиката и индустрията.

§ 9. Законът влиза в сила от 12 май 2010 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на 18 февруари 2010 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за потребителския кредит (ДВ, бр. 91 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 30 от 2013 г., в сила от 26.03.2013 г.)

§ 4. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2013 г., в сила от 26.03.2013 г.) Разпоредбите на този закон за изчисляване на ГПР по кредита при отчитане на допълнителните допускания съгласно т. 3 от приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 не се прилагат за договори за потребителски кредит, сключени преди влизането му в сила.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за потребителския кредит (ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.)

§ 13. Разпоредбите на този закон не се прилагат за договорите за кредит, сключени преди датата на влизането му в сила, освен по отношение на такси, обезщетения или неустойки по § 9, т. 3 от този закон.

§ 15. Законът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите (ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.)

§ 86. В Закона за потребителския кредит (обн., ДВ, бр. 18 от 2010 г.; изм., бр. 58 от 2010 г., бр. 91 от 2012 г., бр. 30 от 2013 г. и бр. 35 от 2014 г.) се правят следните изменения и допълнения:

б. Навсякъде в закона думите "министъра на икономиката, енергетиката и туризма" се заменят с "министъра на икономиката и енергетиката".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции
(ДВ, бр. 51 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.)

.....

§ 6. Разпоредбите на чл. 33а, ал. 5 и 6 от Закона за потребителския кредит се прилагат и за договорите за потребителски кредит, сключени до 1 юли 2018 г., по които за референтен лихвен процент се ползва пазарен индекс като LIBOR, EURIBOR или SOFIBOR.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г.
(ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.)

.....

§ 13. В Закона за потребителския кредит (обн., ДВ, бр. 18 от 2010 г.; изм., бр. 58 от 2010 г., бр. 91 от 2012 г., бр. 30 от 2013 г., бр. 35 и 61 от 2014 г., бр. 14 и 57 от 2015 г., бр. 59 от 2016 г., бр. 20 и 51 от 2018 г. и бр. 17 от 2019 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

§ 15. Законът влиза в сила от 1 януари 2021 г. с изключение на § 6, който влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност
(ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.)

.....

§ 93. В Закона за потребителския кредит (обн., ДВ, бр. 18 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 58 от 2010 г., бр. 91 от 2012 г., бр. 30 от 2013 г., бр. 35 и 61 от 2014 г., бр. 14 и 57 от 2015 г., бр. 59 от 2016 г., бр. 20 и 51 от 2018 г. и бр. 17 от 2019 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

§ 94. Законът влиза в сила от 1 януари 2021 г. с изключение на:

1. параграф 17, § 31, § 59 - 61 и § 68, 69, § 71, т. 11, § 88, 89, 91 и 92, които влизат в сила в тридневен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник";
2. параграф 39 относно чл. 154, ал. 2, § 41 относно чл. 156, ал. 2, § 43 относно чл. 157а, ал. 4 и § 63, които влизат в сила от 1 април 2021 г.;
3. параграфи 1 - 9, § 11 - 13, § 15, 16, § 18 - 30, § 32, § 33 - 58, § 62, т. 1, букви "а", "д", "е" и т. 2, § 64 - 66 и § 67, ал. 1, 2, 3, 12, 13 и 14, които влизат в сила от 1 юли 2021 г.;
4. параграф 71, т. 4, който влиза в сила от 1 януари 2022 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба
(ДВ, бр. 41 от 2024 г., в сила от 10.05.2024 г.)

.....

§ 40. В Закона за потребителския кредит (обн., ДВ, бр. 18 от 2010 г.; изм., бр. 58 от 2010 г., бр. 91 от 2012 г., бр. 35 и 61 от 2014 г., бр. 14 и 57 от 2015 г., бр. 59 от 2016 г., бр. 20 и 51 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г. и бр. 104 от 2020 г.) навсякъде думите "министъра на икономиката" се заменят с "министъра на икономиката и индустрията".

.....
Приложение № 1

към чл. 19, ал. 2

(Изм. - ДВ, бр. 91 от 2012 г.,

в сила от 1.01.2013 г.,

бр. 70 от 2024 г., в сила от датата,

определена в Решение на Съвета на

Европейския съюз за приемането на

еврото от Република България, прието

в съответствие с чл. 140, параграф 2

от Договора за функционирането на

Европейския съюз и Регламент на Съвета

на Европейския съюз, приет в съответствие

с чл. 140, параграф 3 от Договора за

функционирането на Европейския съюз)

Годишен процент на разходите по кредита

1. Изчисляване на годишния процент на разходите (ГПР)

Годишният процент на разходите по кредита се изчислява по следната формула:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-s_l}$$

където:

X е ГПР, който може да се изчисли по алгебричен път или чрез последователни приближения, когато другите параметри в уравнението са известни;

m - общият брой усвоявания по кредита;

k - поредният номер на усвояване по кредита, следователно $1 \leq k \leq m$;

Sk - размерът на съответното поредно (k) усвояване по кредита;

tk - интервалът, изразен в години и части от годината, между датата на първото усвояване на сума по кредита и датата на съответното усвояване (k) на суми по кредита, следователно $t_1 = 0$;

m' - общият брой на погасителните вноски и плащания на разходи;

l - поредният номер на погасителната вноска или плащането на разходи;

Dl - размерът на съответната поредна (l) погасителна вноска или плащане на разходи;

Sl - интервалът, изразен в години и части от годината, между датата на първото усвояване на сума по кредита и датата на съответната (l) погасителна вноска или плащане на разходи.

2. Изчисляването на ГПР се извършва при отчитане на следните общи положения:

а) платените от страните по договора суми по различно време не е задължително да са равни и да се заплащат на еднакви периоди от време;

б) за начална дата се смята датата на първото усвояване;

в) интервалите между датите, използвани при изчисленията, се изразяват в години или в части от годината, като се смята, че годината има 365 дни (или 366 през високосните години), 52 седмици или 12 осреднени месеца; приема се, че един осреднен месец съдържа 30,41666 дни (т.е.

365/12), независимо от това, дали годината е високосна или не;
 г) резултатът от изчисленията се изразява с точност до поне един знак след десетичната запетая; когато следващото число след десетичната запетая е по-голямо или равно на 5, предходното след десетичната запетая число се закръгля с една единица нагоре;
 д) уравнението по т. 1 може да се преобразува в сбор от положителни или отрицателни парични потоци (A_k), т.е. усвоените и погасените суми ще бъдат получени или погасени за периодите от 1 до k , изразени в години, по следния начин:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-T_k}$$

където S е настоящият баланс на паричните потоци; при равенство между положителните и отрицателните парични потоци тази стойност следва да е нула.

3. (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.)

Изчисляването на ГПР по кредита се извършва при отчитане на следните допълнителни допускания:

- а) договорът за потребителски кредит ще е валиден за срока, за който е бил сключен, и кредиторът и потребителят ще изпълняват своите задължения в съответствие с условията и сроковете по договора;
- б) при договор за потребителски кредит, който съдържа клаузи, позволяващи изменение на лихвения процент и на стойността или размера на разходите, включени в ГПР по кредита, които не могат да получат конкретно стойностно изражение към момента на неговото изчисляване, ГПР по кредита се изчислява, като се приеме, че лихвата и другите разходи са неизменни спрямо техния първоначален размер и ще се прилагат до изтичането на срока на договора;
- в) ако договорът за кредит предоставя на потребителя различни възможности по отношение на неговото усвояване, допуска се, че общият размер на кредита е усвоен незабавно и изцяло;
- г) ако договорът за кредит предоставя на потребителя различни възможности по отношение на неговото усвояване, но предвижда ограничения по отношение на сумата по кредита и срока при различните начини на усвояване, кредитът се смята за усвоен на най-ранната дата, предвидена в договора, и съобразно предвидените ограничения за усвояването му;
- д) ако договорът за кредит предлага на потребителя различни начини на усвояване с прилагане на различни лихвени проценти или на различни разходи, приема се, че общият размер на кредита е усвоен при най-високите стойности за лихвен процент и разходи, обичайно приложими при усвояване на средства по този вид договори за кредит;
- е) при договор за кредит под формата на овърдрафт се приема, че общият размер на кредита е усвоен изцяло и за целия срок на договора; ако срокът на договора за кредит под формата на овърдрафт не е известен, при изчисляването на ГПР се приема, че срокът на договора е три месеца;

ж) при договор за кредит с неопределен срок, различен от договора за кредит под формата на овърдрафт, посочен в буква "е", се приема, че кредитът се предоставя за срок една година, считано от датата на първоначалното му усвояване, и че окончателното плащане, направено от потребителя, погасява остатъка от главницата, лихвата и други разходи, ако има такива; главницата се погасява от потребителя на равни месечни вноски и погасяването започва един месец след датата на първоначалното му усвояване; в случаите, когато главницата трябва да бъде погасена изцяло с еднократно плащане в рамките на всеки погасителен период, се приема, че следващите усвоявания и погасявания на пълния размер на главницата, направени от потребителя, настъпват в рамките на период една година; лихвата и другите разходи се начисляват в съответствие с тези усвоявания и погасявания на главницата и съгласно клаузите, предвидени в договора за кредит.

Договор за кредит с неопределен срок по тази буква е договорът за кредит без определен срок, в т.ч. договорът за кредит, който трябва да бъде погасен изцяло в рамките на или след определен период от време и който, след като веднъж е бил погасен, може да бъде усвояван отново;

з) при договор за кредит, различен от договора за кредит под формата на овърдрафт, посочен в буква "е", и от договора за кредит с неопределен срок, посочен в буква "ж", се приема, че:

- ако датата или размерът на вноската за погасяване на главницата, която потребителят следва да плати, не може да бъдат установени, се смята, че погасяването е извършено на най-ранната дата и в размер на най-ниската сума, предвидени в договора за кредит;

- ако датата, на която е сключен договорът за кредит, не е известна, за дата на първоначално усвояване на кредита се приема датата, от която остава най-кратък период от време между датата на първоначалното усвояване на кредита и датата, на която потребителят трябва да направи първата вноска;

- и) когато датата или размерът на вноската, която потребителят следва да плати, не може да бъдат установени въз основа на сключения договор за кредит или на допусканията, посочени в букви "е", "ж" или "з", се приема, че плащането е извършено съобразно датите и условията, изисквани от кредитора, а когато те не са известни, се приема, че:

- лихвите се плащат едновременно с погасяването на главницата;

- разходи, различни от лихвите, изразени като еднократна сума, се плащат на датата, на която е сключен договорът за кредит;

- разходи, различни от лихвите, изразени като няколко плащания, се плащат на равни периоди от време, считано от датата на първото погасяване на главницата, и ако размерът на тези плащания не е известен, се приема, че те са с еднакъв размер;

- окончателното плащане погасява остатъка от главницата, лихвата и другите разходи, ако има такива;

к) (изм. – ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) ако договорът за потребителски кредит не предвижда общ размер на кредита, се приема, че той е 1500 евро;

л) ако за ограничен период от време или за ограничена сума се предлагат различни лихвени проценти и различни разходи, се приема, че лихвеният процент и разходите, приложими за целия срок на договора за кредит, са тези с най-високите стойности;

м) при договор за потребителски кредит, за който е договорен фиксиран лихвен процент за началния период на договора, в края на който се определя нов лихвен процент, който впоследствие периодично се коригира в съответствие с определен договорен индекс, при изчисляването на ГПР се приема, че считано от края на периода, който е с фиксиран лихвен процент, лихвеният процент е същият като в момента на изчисляване на ГПР в зависимост от стойността на договорения в този момент индекс.

Приложение № 2

към чл. 5, ал. 2

(Изм. - ДВ, бр. 61 от 2014 г.,

в сила от 25.07.2014 г.)

Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити

Информацията в този формуляр няма силата на предложение за сключване на договор и не задължава кредитора да Ви предостави кредитния продукт, за който се отнася тази информация.

Част I. Идентификационни данни и данни за контакт на кредитора/кредитния посредник:

1. Кредитор	(Идентификационни данни)
2. Адрес	(Адрес, който ще се използва от потребителя)
3. Телефонен номер*	
4. Електронен адрес*	
5. Факс*	
6. Интернет страница*	

Когато е приложимо за съответния вид кредит:

7. Кредитен посредник	(Идентификационни данни)
8. Адрес	(Адрес, който ще се използва от потребителя)
9. Телефонен номер*	
10. Електронен адрес*	
11. Факс*	
12. Интернет страница*	

Част II. Описание на основните характеристики на съответния кредит:

1. Вид на кредита	
-------------------	--

2. Общ размер на кредита (Максималният размер (лимитът) или общата сума, предоставена по договора за кредит)	
3. Условия за усвояване на кредита (Как и кога ще получите парите)	
4. Срок на договора за кредит	
5. Указания за размера, броя, периодичността и датите на погасителните вноски	Вие трябва да платите следното: (Размер, брой и периодичност на погасителните вноски, които трябва да се платят от потребителя) Лихвите и/или разходите по кредита ще са дължими, както следва:
6. Общата сума, която следва да заплатите (Общият размер на кредита (главницата) заедно с лихвите и разходите, които могат да възникнат във връзка с Вашия кредит)	(Сумата на общия размер на кредита и на общите разходи на кредита)
7. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Когато кредитът се предоставя под формата на разсрочено плащане за закупуване на стока или услуга или е обвързан с доставката на конкретна стока или с предоставянето на услуга: Наименование на стоката/услугата; Цена на стоката/услугата в брой.	
8. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Изисквани обезпечения; Описание на обезпечението, което следва да предоставите по договора за кредит.	(Вид на обезпечението)
9. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Погасителните вноски, които не водят до незабавно погасяване на общия размер на кредита (главницата).	

Част III. Разходи по кредита:

1. Лихвеният процент по кредита и условията за прилагането му и ако е приложимо за съответния вид кредит, различните лихвени проценти, които са относими за кредита.	(% Фиксиран Променлив (с индекс или референтен лихвен процент, приложим спрямо първоначалния лихвен процент) Периоди)
2. Годишен процент на разходите (ГПР) Общите разходи за потребителя, настоящи или бъдещи, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. ГПР Ви дава възможност да сравните различни предложения за сключване на договор за кредит.	(% Дайте представителен пример, който посочва използваните допускания за изчисляването на лихвения процент)
3. Изисква ли се за получаване на кредита или за получаването му при конкретно предлагани условия задължително сключване на договор за:	Да/не (ако отговорът е да, уточнете вида на договора за застраховка)

– застраховка, свързан с договора за кредит, или – друг договор за допълнителна услуга.	Да/не (ако отговорът е да, уточнете вида на допълнителната услуга)
4. Свързани с договора разходи:	
4.1. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Разходите за откриване и обслужване на една или няколко сметки във връзка с договора за потребителски кредит.	
4.2. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Размер на разходите за използване на определен платежен инструмент (например кредитна карта).	
4.3. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Всеки друг разход, свързан с договора за кредит.	
4.4. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Условията, при които посочените по-горе разходи, свързани с договора за кредит, могат да се променят.	
4.5. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Задължение да се платят нотариални такси и разходи за нотариус.	
4.6. Разходи, дължими при просрочени плащания Наличието на неплатени вноски може да доведе до сериозни неблагоприятни за Вас последици (включително принудително изпълнение) и да затрудни получаването на кредит в бъдеще.	Вие трябва да платите (... (приложимата лихва и начините на изчисляването ѝ и когато е приложимо, лихви за просрочие) за просрочени плащания)

Част IV. Други важни условия по договора за кредит:
(Изм. - ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.)

1. Право на отказ от договора Вие имате право на отказ от сключения договор за кредит в срок 14 календарни дни.	Да/не
2. Предсрочно погасяване на кредита Вие имате право по всяко време да погасите изцяло или частично Вашите задължения по договора за кредит.	
3. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Кредиторът има право на обезщетение при предсрочно погасяване на кредита.	(Определяне размера на обезщетението (начина на изчисляването му в съответствие с чл. 32, ал. 4)
4. (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) Извършване на справка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвани в Република България за оценка кредитоспособността на потребителите. Когато кредиторът откаже да Ви предостави кредит въз основа на извършена проверка в Централния кредитен регистър или в друга база данни по чл. 16, той е длъжен да Ви уведоми незабавно и безвъзмездно за резултата от извършената справка. Това не се отнася за случаите, когато предоставянето на	

тази информация е забранено от европейското законодателство или е в противоречие с изискването за обезпечаване на обществения ред и сигурност.	
5. Право на екземпляр от проекта на договор за кредит Имате право при поискване да получите безвъзмездно екземпляр от проекта на договор за кредит. Тази разпоредба не се прилага, ако в момента на поискването кредиторът не желае да сключи договор за кредит с Вас.	
6. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Срокът, за който кредиторът е обвързан от преддоговорната информация.	Тази информация е валидна за периода от ..... до.....

Част V. Когато е приложимо за съответния вид кредит, допълнителна информация при предоставяне на финансови услуги от разстояние:

а) по отношение на кредитора:

1. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Представител на кредитора, установен в страната, в която живее потребителят	(Идентификационни данни)
2. Адрес	(Адрес, който ще се използва от потребителя)
3. Телефонен номер*	
4. Електронен адрес*	
5. Факс*	
6. Интернет страница*	
7. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Регистрация	(Търговският регистър, в който е вписан кредиторът, заедно с ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ)
8. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Надзорен орган	

б) по отношение на договора за кредит:

1. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Упражняване на правото на отказ от договора	(Практически указания за упражняване на правото на отказ от договора, които посочват и следното: срока за упражняване на това право, адреса, на който следва да се изпрати уведомлението, с което се упражнява правото на отказ, и последиците от неупражняването на това право)
2. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Законът, на който кредиторът се позовава, за да установи взаимоотношения с Вас преди сключване на договора за кредит.	
3. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Клауза относно приложимото право към договора	(Посочете тук съответната клауза)

за кредит и/или относно компетентния съд при възникване на спор.	
4. Когато е приложимо за съответния вид кредит: Език, на който се предоставя преддоговорната информация и информацията, съдържаща се в договора.	Информацията и условията по договора ще се предоставят на (конкретен език) С Ваше съгласие възнамеряваме да общуваме на (конкретен език/езици) за срока на договора за кредит

в) по отношение на извънсъдебни способности за обезщетяване на потребителя:

Наличие на извънсъдебни способности за предявяване на рекламации и търсене на обезщетение.	Съществуват ли извънсъдебни способности за предявяване на рекламации и за търсене на обезщетение от страна на потребителя, страна по договора за кредит от разстояние, както и начинът за достъп на потребителите до тях
--	--

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПРИЛОЖЕНИЕ № 2:

1. Навсякъде, където е отбелязан символът *, попълването на съответната информация не е задължително за кредитора.
2. Навсякъде, където е отбелязано "Когато е приложимо за съответния вид кредит", кредиторът следва да попълни съответния ред в случаите, когато информацията се отнася до договора за потребителски кредит, или да отстрани съответната информация или съответния ред и да добави изрично следния текст: "неприложимо за този вид кредит", когато информацията не се отнася до разглеждания вид кредит.
3. Означенията, посочени в пространството между скобите, се отнасят за информацията, която следва да се попълни от кредитора.
4. В част I, т. 1 кредиторът следва да посочи своето име или наименование и правноорганизационна форма, както и ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ.
5. В част I, т. 2 кредиторът следва да посочи своето седалище и адрес на управление.
6. В част I, т. 7 кредитният посредник следва да посочи своето име или наименование и правноорганизационна форма, както и ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ.
7. В част I, т. 8 кредитният посредник следва да посочи своето седалище и адрес на управление.
8. В част II, т. 5 кредиторът следва да посочи размера, броя и периодичността на погасителните вноски, дължими от потребителя, както и начина на заплащане на лихвите и разходите. Когато определеното място във формуляра за попълване на тези данни не е достатъчно, кредиторът ги посочва в отделен лист, който е неразделна част от този формуляр, като на определеното място във формуляра изрично се посочва, че погасителните вноски са съгласно приложението.
9. В част II, т. 6 кредиторът следва да посочи сумата на общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя.
10. В част II, т. 8 кредиторът следва да посочи вида на обезпечението.
11. В част II, т. 9 кредиторът следва да посочи, че за такива договори за кредит не се предвижда гаранция от трето лице като обезпечение за погасяване на общия размер на кредита (главницата), усвоен по договора за кредит, освен когато такава е предоставена.

12. В част III, т. 1 кредиторът следва да посочи лихвения процент по кредита - фиксиран или променлив (изразен с индекс или референтен лихвен процент, приложим спрямо първоначалния лихвен процент), периода на олихвяване, условията и процедурата за промяна на лихвения процент.
13. В част III, т. 2 кредиторът следва да посочи ГПР, както и представителен пример, като се вземат предвид всички допускания, използвани при изчисляване на ГПР. Когато съответният вид кредит се предоставя с различни лихвени проценти или разходи, кредиторът посочва, че те могат да доведат до изчисляване на по-висок ГПР.
14. В част III, т. 3 кредиторът следва да посочи вида на застраховката и/или допълнителната услуга, когато за получаване на кредита при конкретно предлагани условия се изисква задължителното им предоставяне. Кредиторът задължително информира за наличието им. Ако разходите по тези услуги не са известни на кредитора, те не се включват в годишния размер на разходите.
15. В част III, т. 4.6 кредиторът следва да посочи лихвения процент при просрочени плащания, начините за неговото образуване и всички други разходи, които се дължат за просрочени плащания за този вид кредит.
16. В част IV, т. 1 кредиторът следва да посочи, че потребителят има право на отказ от договора за кредит в срок 14 календарни дни считано от датата на сключване на договора за кредит или от датата, на която потребителят получи условията на договора, ако тази дата е след датата на сключване на договора.
17. В част IV, т. 2 кредиторът следва да посочи, че потребителят има право по всяко време да погаси изцяло или частично своите задължения по договора за кредит.
18. В част IV, т. 3 кредиторът следва да посочи начина на определяне на обезщетението, което има право да получи при предсрочно погасяване на кредита в съответствие с условията по чл. 27.
19. В част IV, т. 5 кредиторът следва да посочи, че потребителят има право при поискване да получи предварително и безвъзмездно екземпляр от проекта на договор за кредит.
20. В част IV, т. 6 кредиторът следва да посочи периода, през който предоставената преддоговорна информация е валидна.
21. В част V, буква "а", т. 1 кредиторът следва да посочи име или наименование на представителя на кредитора, установен в страната, в която живее потребителят.
22. В част V, буква "а", т. 2 кредиторът следва да посочи седалището и адреса на управление на своя представител.
23. В част V, буква "а", т. 7 кредиторът следва да посочи търговския регистър, в който е вписан, заедно с единния му идентификационен код, предоставен от Агенцията по вписванията (ЕИК), или код по БУЛСТАТ. Когато кредиторът е от друга държава, се посочва регистърът, в който е вписан, заедно с регистрационния му номер или еквивалентно средство за идентификация в този регистър.
24. В част V, буква "б", т. 1 кредиторът следва да предостави указания за упражняване на правото на отказ, които да посочват срока за упражняване на това право, адреса, на който следва да се изпрати уведомлението, с което се упражнява правото на отказ, както и последиците от неупражняването на това право.

25. В част V, буква "б", т. 3 кредиторът следва да посочи съответната клауза от договора относно приложимото право или относно компетентния съд.

26. В част V, буква "б", т. 4 кредиторът следва да посочи езика, на който се предоставя преддоговорната информация, както и информацията, съдържаща се в договора.

27. В част V, буква "в" кредиторът следва да посочи съществуването на способи за подаване на жалби и за търсене на обезщетение от страна на потребителя, който е страна по договора за кредит от разстояние, и начина за достъп до тях.

За кредитора: Подпис и печат:

Длъжност: Дата:

Приложение № 3

към чл. 5, ал. 14 и чл. 8, ал. 2

(Изм. - ДВ, бр. 91 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.,

изм. и доп., бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.)

Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за договори за овърдрафт и за договори по чл. 5, ал. 14

(Загл. изм. - ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.)

Информацията в този формуляр няма силата на предложение за сключване на договор и не задължава кредитора да Ви предостави кредитния продукт, за който се отнася тази информация.

Част I. Идентификационни данни и данни за контакт на кредитора/кредитния посредник:

1. Кредитор	(Идентификационни данни)
2. Адрес	(Адрес, който ще се използва от потребителя)
3. Телефонен номер*	
4. Електронен адрес*	
5. Факс*	
6. Интернет страница*	

Когато е приложимо за съответния вид договор за овърдрафт:

7. Кредитен посредник	(Идентификационни данни)
8. Адрес	(Адрес, който ще се използва от потребителя)
9. Телефонен номер*	
10. Електронен адрес*	
11. Факс*	
12. Интернет страница*	

Част II. Описание на основните характеристики на съответния договор за овърдрафт:

1. Вид на кредита	
2. Общ размер на кредита – договора за овърдрафт (Максималният размер (лимитът) или общата сума, предоставена по договора за кредит)	
3. Срок на договора за овърдрафт	
4. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Кредиторът може да поиска от Вас по всяко време да погасите изцяло кредита.	

Част III. Разходи по овърдрафта:

(Изм. - ДВ, бр. 91 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.)

1. Лихвеният процент по кредита и условията за прилагането му и ако е приложимо за съответния вид овърдрафт, различните лихвени проценти, които са относими за овърдрафта.	(% – Фиксиран или – Променлив (с показател или референтен процент, приложим спрямо първоначалния лихвен процент) – Периоди)
2. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: ГПР (Общите разходи за потребителя, настоящи или бъдещи, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит) ГПР Ви дава възможност да сравните различни предложения за сключване на договор.	(% Тук се посочва представителен пример, в който се посочват всички допускания, използвани за изчисляването на лихвения процент)
3. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Разходи Условията, при които тези разходи могат да бъдат променени.	(Приложимите разходи от момента на сключване на договора за овърдрафт)
4. Разходи, дължими при просрочени плащания Пропуснатите плащания могат да доведат до неблагоприятни за Вас последици (включително принудително изпълнение) и да затруднят получаването на кредита.	Вие трябва да платите (...(приложим лихвен процент и начините за неговата промяна и когато е приложимо, лихви за просрочие) за просрочени плащания)

Част IV. Други важни условия по договора за овърдрафт:

(Изм. - ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.)

1. Прекратяване на договора за овърдрафт	(Условията и начините за прекратяване на договора за овърдрафт)
2. (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) Извършване на справка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвани в Република България за оценка кредитоспособността на потребителите. Когато кредиторът откаже да Ви предостави кредит въз основа на извършена проверка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, той е длъжен да Ви уведоми незабавно и безвъзмездно за резултата от извършената справка. Това не се отнася за случаите, когато предоставянето на тази информация е забранено от европейското законодателство или е в противоречие с изискването за обезпечаване на обществения ред и сигурност.	
3. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Сроктът, за който кредиторът е обвързан от преддоговорната информация.	Тази информация е валидна за периода от ... до .....

Част V. (Нова - ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) Допълнителна информация, която се предоставя при договори по чл. 5, ал. 14:

1. Указания за размера, броя, периодичността и датите на погасителните вноски и ако е приложимо за съответния вид кредит, редът за тяхното разпределение.	Вие трябва да платите следното: (Представителен пример за погасителен план, посочващ размера, броя и периодичността на погасителните вноски, които трябва да се платят от потребителя)
2. Общата сума, която следва да заплатите. 3. Предсрочно погасяване на кредита. Вие имате право по всяко време да погасите изцяло или частично предсрочно Вашите задължения по договора за кредит.	
Когато е приложимо за съответния вид кредит: Кредиторът има право на обезщетение при предсрочно погасяване на кредита.	(Определяне размера на обезщетението (начина на изчисляването му в съответствие с чл. 32, ал. 4)

Част VI. (Предишна част V - ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт, допълнителна информация при предоставяне на финансови услуги от разстояние:

а) по отношение на кредитора:

1. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Представител на кредитора, установен в страната, в която живее потребителят	(Идентификационни данни)
---	--------------------------

2. Адрес	(Адрес, предназначен за използване от потребителя)
3. Телефонен номер*	
4. Електронен адрес*	
5. Факс*	
6. Интернет страница*	
7. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Регистрация	(Търговският регистър, в който е вписан кредиторът, заедно с ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ)
8. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Надзорен орган	

б) (доп. - ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.)

по отношение на договора за кредит:

1. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Правото на отказ от сключения договор. Имате право в срок 14 календарни дни да се откажете от сключения договор Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Упражняване на правото на отказ	да/не (Практически указания относно упражняването на правото на отказ, посочващи също и адрес, на който следва да се изпрати уведомлението, с което се упражнява правото на отказ, както и последиците от неупражняване на правото на отказ)
2. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Законът, на който кредиторът се позовава, за да установи взаимоотношения с Вас преди сключване на договора за кредит.	
3. Когато е приложимо за съответния вид овърдрафт: Клауза относно приложимото право към договора за кредит и/или относно компетентния съд при възникване на спор	(Съответната клауза да се въведе тук)
4. (Нова – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) Когато е приложимо за съответния овърдрафт: Език, на който се предоставя предоговорната информация и информацията, съдържаща се в договора.	Информацията и условията по договора ще се предоставят на (конкретен език). С Ваше съгласие възнамеряваме да общуваме на (конкретен език/езици) за срока на договора за кредит.

в) по отношение на извънсъдебни способности за обезщетяване на потребителя:

Наличие на извънсъдебни способности за извънсъдебно решаване на спорове и за търсене на обезщетение	Съществуват ли извънсъдебни способности за предявяване на рекламации и за търсене на обезщетение от страна на потребителя, страна по договора за кредит от разстояние, както и начина за достъп на потребителите до тях
---	---

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПРИЛОЖЕНИЕ № 3:

1. Навсякъде, където е отбелязан символът *, попълването на съответната информация не е задължително за кредитора.
2. Навсякъде, където е отбелязано "Когато е приложимо за съответния вид кредит", кредиторът следва да попълни съответния ред в случаите, когато информацията се отнася до договора за овърдрафт, или да отстрани съответната информация или съответния ред и да добави изрично следния текст: "неприложимо за този вид кредит", когато информацията не се отнася до разглеждания вид кредит.
3. Означенията, посочени в пространството между скобите, се отнасят за информацията, която следва да се попълни от кредитора.
4. В част I, т. 1 кредиторът следва да посочи своето име или наименование и правноорганизационна форма, както и ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ.
5. В част I, т. 2 кредиторът следва да посочи своето седалище и адрес на управление.
6. В част I, т. 7 кредитният посредник следва да посочи своето име или наименование и правноорганизационна форма, както и ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ.
7. В част I, т. 8 кредиторът следва да посочи седалището и адреса на управление на кредитния посредник.
8. В част III, т. 1 кредиторът следва да посочи лихвения процент по кредита - фиксиран или променлив (изразен с индекс или референтен лихвен процент, приложим спрямо първоначалния лихвен процент).
9. В част III, т. 2 кредиторът следва да посочи ГПР, както и представителен пример, като се вземат предвид всички допускания, използвани при изчисляване на ГПР. Когато съответният вид кредит се предоставя с различни лихвени проценти или разходи, кредиторът посочва, че те могат да доведат до изчисляване на по-висок ГПР.
10. В част III, т. 3 кредиторът следва да посочи всички разходи, приложими от момента на сключване на договора за овърдрафт.
11. В част III, т. 4 кредиторът следва да посочи лихвения процент при просрочени плащания, начините за неговото образуване и всички други разходи, които се дължат за просрочени плащания за този вид кредит.
12. В част IV, т. 1 кредиторът следва да посочи условията и процедурата за прекратяване на договора за овърдрафт.
13. В част IV, т. 3 кредиторът следва да посочи периода, за който е валидна предоставената преддоговорна информация.
14. (Нова – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) В част V, т. 1 кредиторът посочва размера, броя, периодичността и датите на погасителните вноски, дължими от потребителя. Когато определеното място във формуляра за попълване на тези данни не е достатъчно, кредиторът ги посочва в отделен лист, който е неразделна част от този формуляр, като на определеното място във формуляра изрично се посочва, че погасителните вноски са съгласно приложението.
15. (Нова – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) В част V, т. 2 кредиторът посочва сумата на общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя.
16. (Нова – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) В част V, т. 3 кредиторът посочва, че потребителят има право по всяко време да погаси изцяло или частично своите задължения по договора за кредит. Кредиторът посочва и

начина на определяне на обезщетението, което има право да получи при предсрочно погасяване на кредита в съответствие с условията по чл. 27.

17. (Предишна т. 14, изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.)

В част VI, буква "а", т. 1 кредиторът следва да посочи името или наименованието на своя представител, установен в страната, в която живее потребителят.

18. (Предишна т. 15, изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.)

В част VI, буква "а", т. 2 кредиторът следва да посочи седалището и адреса на управление на своя представител.

19. (Предишна т. 16, изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от

25.07.2014 г.) В част VI, буква "а", т. 7 кредиторът следва да посочи търговския регистър, в който е вписан, заедно с ЕИК, предоставен от Агенцията по вписванията, или код по БУЛСТАТ. Когато кредиторът е от друга държава, се посочва регистърът, в който е вписан, заедно с регистрационния му номер или еквивалентно средство за идентификация в този регистър.

20. (Предишна т. 17, изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от

25.07.2014 г.) В част VI, буква "б", т. 1 кредиторът следва да посочи, че потребителят има право на отказ от договора за кредит в срок 14 календарни дни, както и да предостави указания за упражняване правото на отказ, които да посочват срока за упражняване на това право, адреса, на който следва да се изпрати уведомлението, с което се упражнява правото на отказ, и последиците от неупражняването на това право.

21. (Предишна т. 18, изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от

25.07.2014 г.) В част VI, буква "б", т. 3 кредиторът следва да посочи съответната клауза от договора.

22. (Нова – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от 25.07.2014 г.) В част VI,

буква "б", т. 4 кредиторът посочва езика, на който се предоставя преддоговорната информация, както и информацията, съдържаща се в договора.

23. (Предишна т. 19, изм. – ДВ, бр. 61 от 2014 г., в сила от

25.07.2014 г.) В част VI, буква "в" кредиторът следва да посочи дали съществуват извънсъдебни способности за подаване на жалби и за търсене на обезщетение от страна на потребителя, страна по договора за кредит от разстояние, както и начина за достъп до тях.

За кредитора: Подпис и печат:

Длъжност: Дата:

Приложение № 4

към чл. 5, ал. 3

(Отм. – ДВ, бр. 59 от 2016 г.)